

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄ SAMKOMMUNEN HELSINGFORSREGIONENS TRAFIK

PERUSSOPIMUS

1. LUKU

JÄSENKUNNAT JA TEHTÄVÄT

1 §

Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, ruotsiksi Samkommunen Helsingforsregionens trafik.

Kuntayhtymän suomenkielinen lyhenne on HSL ja ruotsinkielinen lyhenne on HRT.

Kuntayhtymä on kaksikielinen.

Kuntayhtymän kotipaikka on Helsinki.

2 §

Tehtävät ja toiminta-ajatus

Kuntayhtymä on pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 3 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä.

Kuntayhtymän toimialue käsittää sen jäsenkuntien alueen, ellei muuta ole sovittu tai säädetty.

Kuntayhtymä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o: 1370/2007 ja liikennepalvelulain (320/2017) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja hoitaa muut viranomaistehtävät sen mukaan kuin asiasta on erikseen säädetty. Kuntayhtymä vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta.

Kuntayhtymän tehtävänä on:

- suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä sille asetettujen strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi
- päättää toimivaltansa puitteissa toimialuettaan koskevista liikennepalvelulain mukaisista joukkoliikenteen luvista
- vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta
- hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat
- vastata matkalippujen tarkastuksesta
- päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitio-, pikaraitio-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut
- osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä jäsenkuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä järjestelmistä sen mukaan kuin siitä jäsenkuntien kanssa tarkemmin sovitaan
- huolehtia valtion toimialueen joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen jakamisesta liikennemuodoittain
- hoitaa muutoinkin toimivaltaansa kuuluvaa joukkoliikennettä koskeva jäsenkuntien keskinäinen sekä jäsenkuntien ja muiden tahojen välinen yhteistyö
- huolehtia muista sille annetuista ja säädetyistä tehtävistä.

Kuntayhtymä voi olla osakkaana osakeyhtiöissä ja jäsenenä yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa.

3 §

Perustajakunnat ja jäsenkunnat

Kuntayhtymän perustajakuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava ja Kirkkonummi.

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat perustajakuntien lisäksi Sipoo, Siuntio ja Tuusula.

4 §

Kuntayhtymän laajeneminen

Kuntayhtymään voivat kuulua perustajakuntien ja muiden jäsenkuntien lisäksi muut Helsingin seudun kunnat: Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää ja Vihti. Jäsenyyden edellytykset on määritelty tämän perussopimuksen 5 §:ssä.

Kuntayhtymään voi lisäksi kuulua sellainen Helsingin seudun ulkopuolinen kunta, joka täyttää tämän perussopimuksen 5 §:n mukaiset jäsenyyden edellytykset.

Kuntayhtymän toimintaa voidaan laajentaa Helsingin seudun ulkopuolisiin kuntiin myös siten, että kuntayhtymä tekee kyseisen kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kunnan joukkoliikenteen järjestämisestä.

5 §

Uuden jäsenkunnan ottaminen

Helsingin seutuun kuuluvalla kunnalla on oikeus liittyä kuntayhtymän jäseneksi edellyttäen, että toimialue säilyy liittymisen jälkeen toiminnallisesti tarkoituksenmukaisena ja että jäseneksi liittyvä kunta hyväksyy tämän perussopimuksen.

Kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntalain (410/2015) 57 §:n mukaisesti uuden jäsenkunnan ottamisesta sekä liittymisen ajankohdasta. Yhtymäkokous päättää maksettavan peruspääoman suuruudesta ottaen huomioon, mitä tämän perussopimuksen 20 §:ssä on sanottu.

6 §

Kuntayhtymästä eroaminen

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenyys päättyy ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden lopussa, jollei ajankohdasta kuntayhtymän yhtymäkokouksessa yksimielisesti toisin sovita.

Kun jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa.

Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen, eroava jäsenkunta on velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Eroava jäsenkunta on lisäksi velvollinen maksamaan kuntayhtymälle kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän, ja vastaavasti se on oikeutettu saamaan kuntayhtymältä kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän.

Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruksina erinä enintään viiden (5) vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

7 § Johtamisperiaatteet

Kuntayhtymää johdetaan sen strategian, arvojen ja päämäärien mukaisesti siten, että organisaatiolla on selkeät vastuut ja toimivallat. Toimintatapa perustuu tilaaja-tuottajamalliin.

Kuntayhtymä toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenkuntiensa ja valtionhallinnon joukkoliikenteestä vastaavien tahojen kanssa.

8 § Toimintaperiaatteet

Kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava tuottavasti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti siten, että

1. toiminnan arvopohjana on asiakaslähtöisyys sekä vuorovaikutus käyttäjien ja jäsenkuntien kanssa
2. toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
3. talous pysyy tasapainossa
4. organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja että vastuu valvonnan järjestämisestä on hallituksella
5. toiminnallisten, taloudellisten ja muiden riskien olemassaolo selvitetään ja niitä vältetään sekä varaudutaan vahinkoihin niin, etteivät niiden kustannukset aiheuta häiriötä kuntayhtymän toiminnalle ja rahoitukselle
6. maksuliikenne, rahoitustoiminta ja sijoitustoiminta hoidetaan tuottavasti, turvaavasti ja taloudellisesti
7. vieraan pääoman käyttöön turvaudutaan ainoastaan silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua
8. varainkäytössä kiinnitetään huomiota siihen, että toimintoihin sitoutuu mahdollisimman vähän pääomaa.

9 § Toiminnan ja talouden suunnittelu

Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain toimintaa ja sen kehittämistä ohjaavan strategian.

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta.

Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetyt tehtävät.

3. LUKU

YHTYMÄKOKOUS

10 §

Ylin päättävä toimielin

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän tilinpäätöksestä päätetään viimeistään toukokuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa sekä talousarviosta ja suunnitelmasta viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa.

11 §

Yhtymäkokousedustajat

Yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

12 §

Yhtymäkokousedustajien äänivalta ja päätöksenteko

Yhtymäkokouksessa jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukaslukujen suhteessa kuitenkin siten, että yhden kunnan ääniosuus voi olla enintään 50 %.

Ääniosuudet tarkistetaan uuden kuntavaalikauden alussa kuntavaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän asukaslukujen mukaisesti ja uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään 1 momentissa mainittua periaatetta noudattaen.

13 §

Kokouskutsu ja päätösvaltaisuus

Yhtymäkokouksen kutsuu koolle hallitus.

Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisen painavasta syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenkunnille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille. Kokouskutsu on joka tapauksessa lähetettävä viimeistään viikkoa ennen yhtymäkokousta.

Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja kutsu yhtymäkokoukseen on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrätyssä ajassa.

14 §

Tehtävät

Yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluvat:

Kevätyhtymäkokouksessa

1. vahvistaa tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen
2. päättää niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
3. päättää peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta
4. päättää vastuuvapauden myöntämisestä

Syysyhtymäkokouksessa

5. hyväksyä talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma

Muut yhtymäkokouksissa käsiteltävät asiat:

6. hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta
7. tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta
8. tilintarkastusyhteisön ja tarvittaessa varatilintarkastajan valinta
9. hallintosäännön sekä keskeisten ohjeiden hyväksyminen
10. peruspääoman korottaminen tai alentaminen
11. rahoitus- ja investointiperiaatteiden hyväksyminen sekä kuntayhtymän rahoituksen, mukaan lukien lainan antaminen ja lainanotto ja niitä koskevien takaus- ja vakuusjärjestelyiden päätöksenteko
12. uuden jäsenkunnan ottaminen
13. kuntayhtymän purkaminen
14. kuntayhtymän merkittävän osan luovuttaminen tai lopettaminen sekä varallisuuden luovuttaminen
15. kuntayhtymän puolesta annettavien vakuuksien ja kuntayhtymän omaisuuteen kohdistuvien kiinnitysten hyväksyminen
16. tytäryhtiöiden tai omaan pääomaan kuuluvien rahastojen perustaminen ja purkaminen sekä näiden rahastojen säännöistä päättäminen
17. muut yhtymäkokouksessa mainitut asiat.

Yhtymäkokouksen tehtävistä säädetään lisäksi kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

4. LUKU

HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

15 §

Hallitus

Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin kuntalaissa ja muussa lainsäädännössä säädetään sekä perussopimuksessa ja hallintosäännössä määrätään.

16 §

Hallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien tämän perussopimuksen 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni. Hallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Varajäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Asukasluvultaan suurin kunta nimeää hallituksen puheenjohtajan.

Jäsenkunta voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tämän varaedustajan. Jäsenkunnan asiantuntijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän hallitus päättää muiden asiantuntijoiden läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa hallintosäännön mukaisesti.

Hallituksen paikkajakoa tarkistetaan yhtymäkokouksessa ääniosuuksien muuttuessa kuntavaalikausittain.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta.

17 §

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on

1. valvoa kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää sekä tehdä sen puolesta sopimukset, mikäli asia ei kuulu yhtymäkokoukselle tai hallitus ei siirrä päätösvaltaa joiltakin osin viranhaltijalle
2. järjestää kuntayhtymän hallinto ja päättää toiminnan periaatteista
3. ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja päättää tämän palkkauksesta

4. ottaa johtavat viranhaltijat vakituiseen tai yli vuoden kestävään määräaikaiseen virkasuhteeseen sekä erottaa johtavat viranhaltijat
5. päättää liikennöintiehdoista ja liikenteen kilpailuttamisperiaatteista sekä muista ostopalveluperiaatteista
6. päättää lippujärjestelmän periaatteista, lippujen hinnoista sekä alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteista
7. hyväksyä rakennuksia, rakennelmia ja laitteita sekä muita hankkeita koskevat hankesuunnitelmat ja piirustukset sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista
8. päättää hankinnoista ja vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista
9. päättää toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta bussi-, juna-, lautta-, raitio- ja metrolinjoilla (suunnitteluohje) sekä osallistumisesta julkisyhteisöjen järjestämien kuljetuspalvelujen järjestämiseen
10. päättää hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista siltä osin, kuin se ei ole siirtänyt tämän kohdan mukaista toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle
11. päättää kuntayhtymän jäsenyydestä yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa yhteisöissä
12. päättää kuntayhtymän toiminnan kannalta epätavallisista tai laajakantoisista asioista
13. päättää kuntayhtymän toimintaan oleellisesti vaikuttavista sopimuksista ja niiden muuttamisesta
14. vastata yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
15. valmistella kuntayhtymän talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma
16. päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta
17. päättää toimitusjohtajaa koskevien virka- ja työehtosopimusten sekä muiden sopimusten täytäntöönpanosta
18. päättää henkilöstöpoliittisista periaatteista
19. päättää osakkeiden ja osuuskuntien osuuksien ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta
20. päättää omaisuuden ostamisesta ja myymisestä sekä vuokralle ottamisesta ja antamisesta sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista

21. antaa selitys yhtymäkokouksen päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos hallitus katsoo voivansa yhtyä yhtymäkokouksen päätöksen lopputulokseen

22. päättää maksujen perusteista ja palvelujen hinnoitteluperusteista

23. päättää liikennejärjestelmäsuunnitelmasta, liikenteen strategisista suunnitelmista, joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmasta sekä joukkoliikenteen liikennöintisuunnitelmasta

24. myöntää ja peruuttaa laissa kuntayhtymän toimivaltaan määrätty liikenteen luvat

25. päättää liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti

26. päättää laissa kuntayhtymän toimivaltaan määrätyn uhkasakon asettamisesta

Hallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä. Hallituksen on ennen päätöstä kuultava kuntaa liikenteen määrästä ja laadusta, linjaston suunnittelusta, hinnoittelusta tai muussa vastaavassa tapauksessa.

18 § Toimitusjohtaja

Kuntayhtymän johtajana toimii toimitusjohtaja, joka johtaa hallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Toimitusjohtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

19 § Nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

5. LUKU

TALOUS

20 § Peruspääoma

Perustamisvaiheessa rahana suoritettavan peruspääoman suuruus on 5 000 000 euroa, jonka perustajakunnat ovat maksaneet perustamisen yhteydessä.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten rahana suoritettavaa peruspääomasijoitusta kuntayhtymään lisää se osuus Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle kuuluneesta omaisuudesta, joka jaetaan pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) siirtymäsäännösten perusteella

jäsenkuntien pääomaosuuksiksi samassa suhteessa kuin jäsenkunnat vastasivat Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain (1269/1996) mukaan YTV:n varoista ja veloista.

Helsingiltä, Espoolta, Vantaalta ja Kauniaisilta apportoitu edellä 2 momentin mukaisesti kuntayhtymälle siirtyneen peruspääoman nettomäärä on yhteensä 3 836 461 euroa. Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat jakaneet tämän peruspääoman kunkin kunnan hyväksi tuleviksi osuuksiksi asukasmäärien (vuonna 2009) suhteessa tehden asiasta keskenään erillisen tilityksen.

Peruspääoma on muodostettu vuoden 2010 aloittavaan taseeseen jäsenkuntien vuoden 2009 asukaslukujen suhteessa.

Uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään se on velvollinen maksamaan peruspääomaosuuden, jonka suuruus on liittyvän jäsenkunnan asukasluvun suhde kuntayhtymän kaikkien jäsenkuntien yhteenlaskettuihin asukaslukuihin. Peruspääomaosuutta määritettäessä asukaslukuina käytetään liittymishetkeä edeltävän vuodenvaihteen tilastokeskuksen virallisia asukaslukuja. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä.

Maksamattomalle peruspääomaosuudelle jäsenkunnan tulee maksaa vuotuista korkoa niin, että korkokanta on 12 kuukauden euribor. Peruspääoma- ja jäsenosuudet vahvistaa yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksen päätöksellä peruspääomaa voidaan korottaa tai alentaa. Peruspääomaa voidaan korottaa seuraavissa tapauksissa:

- a) uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään
- b) investointimenon rahoittamiseksi jäsenkuntien yhteneväisillä peruspääoman sijoituksilla
- c) siirrolla muusta omasta pääomasta
- d) kun tapahtuu selvä muutos jäsenkunnan tai -kuntien asukasluvussa verrattuna muihin jäsenkuntiin.

Peruspääomalle voidaan yhtymäkokouksen erillisellä päätöksellä maksaa vuosittaista korkoa.

Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsen- ja pääomaosuuksista.

21 §

Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuu veloista

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista sekä vastuut veloista määräytyvät jäsenkuntien peruspääomaosuuksien suhteessa tämän perussopimuksen 28 § huomioiden.

22 §

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Kuntayhtymällä on oltava toiminta- ja taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Toiminta- ja taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain.

Hallitus laatii luonnoksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Luonnoksesta on pyydetty jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Luonnos toiminta- ja taloussuunnitelmaksi tulee toimittaa lausunnon jäsenkunnille viimeistään 1. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvioesityksen kanssa. Lausuntopyyntöön keskeiset kohdat tulee esitellä jäsenkunnille vuosittain viimeistään kesäkuun alussa. Luonnoksen tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 10. syyskuuta.

Hyväksytty talousarvion sisältävä toiminta- ja taloussuunnitelma tulee toimittaa jäsenkunnille joulukuun 15. päivään mennessä.

23 §

Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Hallitus raportoi säännöllisesti jäsenkuntien asettaman aikataulun mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille. Kuntayhtymä sopii jäsenkuntien kanssa muun raportoinnin toteuttamisesta erikseen.

24 §

Tilikauden yli- ja alijäämäkäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Tilikauden alijäämän kattamisessa noudatetaan kuntalain määräyksiä.

Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa kunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa.

Mikäli kunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on kunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa.

25 §

Alijäämän kattaminen

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain (410/2015) 119 § 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta kuntayhtymän alijäämien kattamisesta kuntalain (410/2015) 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa.

26 §**Tilinpäätös ja tilintarkastajan kertomus**

Ennakkotiedot tilinpäätöksestä on annettava jäsenkunnille helmikuun loppuun mennessä.

Tilikauden tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä. Tilintarkastajien on annettava kertomus tilikaudelta viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivään mennessä.

Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja hallituksen lausunto on toimitettava yhtymäkokoukselle viimeistään seuraavan elokuun loppuun mennessä.

6. LUKU**TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITTAMINEN****27 §****Toiminnan rahoitus sekä lipputulojen ja kulujen jakaminen***Yleiset periaatteet*

Kuntayhtymä rahoittaa toimintamenoja lipputuloilla, kuntien maksamilla kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla.

Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti.

Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat jäsenkunnat kuntayhtymälle talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kuntaosuutta, jolla katetaan kullekin jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa jäsenkunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Mikäli jäsenkunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on jäsenkunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina jäsenkuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa.

Korvaus niistä tehtävistä, jotka kuntayhtymä hoitaa sopimuksen perusteella, määritellään sopimuksessa, jonka perusteet hallitus hyväksyy.

Jäsenkuntien kuntayhtymän käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavan käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa.

Joukkoliikenteen lipputulojen ja järjestämisen menojen kohdentaminen

Joukkoliikenteen lipputulojen ja joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuvien kulujen kohdistamisessa jäsenkunnille noudatetaan seuraavia periaatteita:

Lipputulot

Lipputulot kohdistetaan kunnille järjestelmistä saatavan kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen.

Operointikulut (liikennöintikorvaukset)

- Liikennemuodoittain matkustuskilometrien suhteessa

Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto, yms. kulut

- Liikennemuodoittain nousujen suhteessa

Infrakulut

- Liikennemuodoittain nousujen suhteessa

Infrakulut lasketaan käypien arvojen perusteella. Kuluihin sisältyvät 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut. Infran hallinto- ja ylläpitokuluista neuvotellaan kuntayhtymän ja jäsenkuntien kesken vuosittain.

Jäsenkuntien uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot. Määriteltäessä jäsenkuntien vanhojen joukkoliikenneinvestointien käypää arvoa ei rakennusaikaisia korkoja kuitenkaan jälkikäteen oteta huomioon.

Vantaan kehärata ja muut tulevat kaupunkiratahankkeet sisällytetään infrakustannuksiin, mutta ei vanhojen kaupunkiratojen kustannuksia.

Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu HSL:n keräämiin myynti- ja asiakastietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin. Kuntayhtymän hallitus liittää vuosittain jäsenkunnille tämän perussopimuksen 22 §:n mukaisesti lähetettävän toiminta- ja taloussuunnitelman lausuntopyyntöön alustavan suunnitelman kysyntätietojen tarkistamisesta. Suunnitelmassa esitetään tarkistuksen ajoittuminen ja tietolähteet, joihin tarkistus perustuu. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. suunnitelmakauden merkittävien joukkoliikennehankkeiden arvioitu toteutuminen ja niiden sekä aluekehityksen myötä muuttuvat matkustajamäärät. Jäsenkuntien lausunnot saatuaan kuntayhtymän hallitus päättää lippulajitutkimusten järjestämisestä ja ajankohdista.

Kuntayhtymän hallitus päättää edellä selostettujen periaatteiden mukaisesti yksityiskohtaiset laskentaperiaatteet järjestämänsä joukkoliikenteen lipputulojen ja menojen kohdentamisesta jäsenkunnille.

28 §

Investointien pääomarahoitus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien oman pääomanehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta.

Uudis- ja laajennusinvestointien rahoituksesta on sovittava erikseen jäsenkuntien kanssa.

29 §
Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymäkokous.

7. LUKU

HALLINNON JA TALouden TARKASTUS

30 §
Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on yhtymäkokouksen valitsevat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä ja kokousmenettelystä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

31 §
Hallinnon ja talouden tarkastus

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

32 §
Sisäinen tarkastus

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

8. LUKU

PURKAMINEN JA LOPPUSelvITYS

33 §
Purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvollisia suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen. Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

9. LUKU

VOIMAANTULO

34 §

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.5.2026. Perussopimus kumoaa voimaan tullessaan 1.1.2018 voimaan tulleen perussopimuksen.

Ennen tämän perussopimuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HELSINGIN KAUPUNKI

ESPOON KAUPUNKI

VANTAAN KAUPUNKI

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

KERAVAN KAUPUNKI

KIRKKONUMMEN KUNTA

SIPOON KUNTA

SIUNTION KUNTA

TUUSULAN KUNTA